

Op weg naar Kerst

Kerstdienst 2023, Christus Triumfatorkerk, 24 december 2023

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Vleugel: Roelfien Folkersma

Koor: YMCA Gospel Choir onder leiding van Diane Ranselaar.

KOMEN

- Zingen voor de dienst
 - ‘Jubel het uit’ (Joy tot he world)
 - ‘Nu zijt wellekome’ (Lied 476: 1 en 3)
 - YMCA Gospel Choir: God rest ye merry gentlemen
- Woord van welkom (Jacqueline Ammeraal)
- Aanvangslied ‘Komt allen tezamen’ (Lied 477: 1 en 2)
- Moment van stilte
- Groet
- Lied: ‘Al wie dolend in het donker’ (Hemelhoog 122 – ‘Once in Davids Royal city’)

WOORD

- Inleiding op de dienst

Op weg naar Kerst is het thema van deze Kerstdienst.

Het komt voort uit het thema van de startzondag: dat was Ga mee! En vandaag is daarom de uitnodiging: Ga mee op weg naar Kerst.

Het schuurt wel. Want Kerst in Bethlehem dit jaar is. Stil. Geen kerstmis in de geboortekerk. Geen sfeervol verlichtte straten. Geen toeristen. Het is stil Bethlehem. Omdat de spanning stijgt in de bezette gebieden en omdat de Gazastrook om de hoek ligt.

Het inspireerde de Amerikaanse kunstenaar Kelly Latimore tot het maken van deze moderne icoon.

Christ in de Rubble heeft ze hem genoemd: Christus tussen het puin.

Het schuurt dit jaar. We vieren van vrede op aarde. Terwijl er in Gaza en in Oekraïne wordt gevochten. Kerst schuurt eigenlijk altijd. Omdat Dat kind, de vredevorst wordt geboren in een wereld waar vijandschap is en haat heerst. En toch: In die weerbarstige wereld wil God zijn – dat is de kerstboodschap in een notendop.

En daarom gaan wij toch op weg naar Kerst vandaag. Op weg naar Betlehem. We volgen het spoor van Jozef en Maria, van de herders in het veld, van de Wijzen uit Oosten, en we stellen ons de vraag: welk spoor volg jij? Sta je open voor het wonder, zoals Maria, ben je nieuwsgierig en hoopvol zoals de herders, wil je graag bewijs en zekerheid zoals de wijzen?

Allemaal gaan ze op weg deze nacht. Op weg naar Kerst -en de vraag aan jou is: Ga je mee?

- gedicht: Een volk op weg gezet (Lied 1002)

Een volk op weg gezet
om vrede tegemoet te gaan:
de toekomst die is aangezegd,
moet doorverteld, verstaan, gedaan.

Zijn wij dat volk gewekt om op te staan?
Wij gaan.

Wie gaat voorop, wil herder zijn,
speurend naar water, plekken groen?
De wolven huilen in het bos,
wie vindt een weg om recht te doen?
Wie vrede zoekt moet vechten in
de loden schoenen van de angst.
Maar kreupel en verminkt geraakt,
weten wij: toekomst duurt het langst.

Een volk op weg gezet
om vrede tegemoet te gaan:
de toekomst die is aangezegd,
moet doorverteld, verstaan, gedaan.
Zijn wij dat volk gewekt om op te staan?
Wij gaan.

- YMCA Gospel Choir: Silent night
- Gebed voor de kerstnacht
- Lezing uit het Kerstevangelie volgens Lucas 2: 1-13
- Eer zij God in onze dagen (Lied 487: 1)
- Lezing uit het Kerstevangelie volgens Lucas 2: 14-20
- YMCA Gospel Choir: Mary did you know
- Lezing uit het Kerstevangelie volgens Matteüs: 2: 1-12
- 'Wij trekken in een lange stoet' (Lied 506: 1 en 4)
- Verkondiging

Als we inzoomen op het Kersverhaal dan ontdekken we hoeveel mensen er eigenlijk onderweg zijn in het Kerstevangelie. In het kielzog van Jozef en Maria bewegen engelen tussen hemel en aarde. Herders gaan op zoek naar de ster. Wijzen reizen een ster achterna.

Het begint in de hemel. Natuurlijk. De eerste beweging is verticaal. Steeds als er iets bijzonders gebeurt, begint het in de hemel. Als het keurslijf van het leven wordt doorbroken. Als er hoop gloort in een vastgeroeste situatie.

En uitzichtloos was het leven voor die herders, in de kou, in het donker, ver weg van de stad, tussen de wilde dieren.

De herders op het veld doen wat ze al eeuwen doen. In het donker van de nacht op de schapen letten. Een afgestompt leven. Net te veel verdienen om niet verhongeren, en te weinig om iets van je leven te kunnen maken. Werkende armen zouden we ze tegenwoordig noemen. Daar, bij hen, in het duister, gaat de hemel open. Daar opeens blijkt juist in die nacht alles anders te zijn. Het licht gaat aan. Ze worden gezien. Mensen waar iedereen aan voorbij lijkt worden in het licht gezet. Hemels licht. Zij krijgen als eerste te horen wat de hemel te vertellen heeft. Natuurlijk.

Zij hebben er ook het meeste baat bij om te horen van een redder, de Messias, de Heer. Hij die zo anders koning zal zijn. Geen machthebber die over mensen heerst, maar een dienaar die er is voor

mensen. Ze weten het wel. Ze kennen de psalm wel die over deze koning zingt: “Hij zal bevrijden wie arm is en om hulp roept, wie zwak is en geen helper heeft. Hij ontfermt zich over weerlozen en armen, wie arm is, redt hij het leven.” Ze neuriën het vaak, maar ook geloven dat het kan gebeuren? Maar dat is wishfull thinking – toch?

En nu, nu horen ze als eerste dat het echt gaat gebeuren, dast met die koning. Want het gaat over hen, wat die engel vertelt! Het hemels licht verdwijnt weer, maar het fonkelt opeens in hun ogen. Hoop. En ze gaan op weg. Hoe kunnen ze anders. Sta op en wandel – je verlangen achter na. De herders scharen zich in de stoet naamlozen en gaan op weg. Met nieuwe hoop. Het verticale beweging van de hemel naar de aarde, brengt deze herders in beweging. Zij gaan op weg en zij vinden het kind.

Het kerstevangelie brengt ons in beweging. Gaan we? Het is geen eenvoudige weg, maar wel een heilzame weg. Een weg die onze onzekerheid en angst overwint. Op het grote wereldtoneel wordt een kwetsbaar mensenkind geboren. Er wordt een nieuwe weg geopend. Dat kind vertelt ons dat je angst en onzekerheid er mag zijn, dat het juist ontwapenend werkt als je die angst durft te tonen.

De weg die Jezus gaat vanaf Kerst, laat dat zien. Ongewapend trekt hij het land door, maar niet weerloos! Hij stáát voor de waarden waar hij in gelooft: Dat ieder mens meetelt, dat een vreemdeling niet eng is, maar je leert kijken met nieuwe ogen, dat aandacht genezend werkt, en vergeldt geen kwaad met kwaad, maar heb je naaste lief als je zelf. Dat alles – dat brengt dat pasgeboren kind. Zo weerspiegelt hij het hemelse licht.

Er zijn vele wegen die naar Bethlehem leiden. De weg van de machthebbers die met een simpel decreet het leven van hele volken overhoop kunnen halen. En haaks daarop de weg van de engelen in dat hemelse licht. En ergens daar tussendoor, of om heen: de weg van de herders en van Jozef en Maria. Het lijkt het Prins Clausplein wel. Soms raken de wegen elkaar, vaak niet.

Expres lazen we vanavond ook dat andere Bijbelverhaal. Van de Wijzen uit het Oosten. Want eerlijk is eerlijk, zij leggen de langste weg af. Tenminste, dat denken we. Waar ‘het Oosten’ precies lag – geen idee. In de Wijzen komt ook de buitenwereld op kraamvisite, en de wetenschap. Deze intellectuelen onderzoeken de werkelijkheid om iets meer van het leven te begrijpen. Zij rekenen alles na en checken alles in wetenschappelijke publicaties. Ook zij willen weten of er meer is tussen hemel en aarde. En daarom bestuderen ze de sterren. Wie weet is er een bijzonder hemellichaam dat hen meer vertelt over het geheim van het leven. Wetenschappelijk verantwoord, maar met een open blik en áls er iets nieuws is, iets intrigerend, iets dat nieuwe kansen biedt, dan gaan ze ervoor. Dan zoeken ze het uit, dan toetsen ze de theorie aan de praktijk en dan vinden ze. Ze staan open voor het nieuwe.

En dus zien ze die ster en ze zien het belang ervan in. En ze blijven kritisch en onafhankelijk. Ze trappen niet in de val van Herodes. Ze trekken hun eigen plan en ze vinden het koningskind. En, en dat is het belangrijkste: ze geloven. Ze zien daar in die stal, meer dan er te zien is. Ze zien nieuwe kansen voor deze wereld.

Zo is het op eens het kruispunt van de wereld.
Bethlehem in het jaar nul.
Alle wegen komen daar samen. Herodes, de
wijzen, de herders, de engelen, Jozef en Maria....
De vraag is nu: welke route kies jij?
En waarheen loopt die route?

Keus genoeg.

De weg van de macht – van de grote lijnen, vaak met de beste bedoelingen, maar soms ook ten koste van mensen? De weg aan de rand, waarin je nauwelijks meer hoop hebt. Of de gulde middenweg, waarin het best goed gaat, maar desprankeling ontbreekt. Of is er ergens in jouw gewone leventje een licht dat de wegwijst. Dat hoop geeft en toekomst? Wil je harde bewijzen en geloof je pas als God je hoogstpersoonlijk zelf op je schouder heeft getikt?

Het mooie van het kerstverhaal is: geen van al die wegen is fout. De snelweg of een wandelpaadje, ze kunnen allemaal leiden naar de komst van de Messias in jou leven. Scepticus, intellectueel, complotdenker of brave burger elke weg kan naar de stal leiden.

Maar niet vanzelf...

Had Herodes nu maar niet zo bang geweest voor zijn eigen hachje en was maar met de wijzen meegegaan. Dan had hij bij dat kwetsbare kind in de schamele stal ontdekt dat zijn positie niet ter discussie stond, maar wel de manier waarop hij koning is.

En die denkers uit het Oosten – zij vonden Jezus om dat ze het lef hadden een ster achterna te reizen. Omdat dat teken hen niet onverschillig liet. En dat is knap. Zij waren bereid op te kijken uit hun boeken en open te staan voor het ongerijmde.

Voor Maria en de herders lijkt het makkelijk, omdat ze ongecompliceerd zijn en dichterbij God leven, maar er ging toch ook een keuze aan vooraf: Maria liet het wonder toe in haar leven, en de herders waren nieuwsgierig genoeg om op zoek te gaan naar de stal.

Maar, zo leren we uit het kerstverhaal, ook voor sceptici en broodnuchtere mensen is het echt mogelijk. God tikt iedereen wel eens op zijn of haar schouder, de vraag aan jou is: voelen je het ook? Durf je het aan? Sta je open voor de mogelijkheid dat het God is die contact met je zoekt. Het heeft met je manier van kijken te maken. Want ik ken maar weinig mensen die opeens een engel in hun kamer hadden staat. Maar ik ken er veel die engel voor de deur hadden of naast zich op het werk of in de collegebanken, met een menselijk gezicht en een vriendelijk woord.

Ergens op die weg kom je bij de kribbe aan en vind je Jezus.

God zelf. Kwetsbare, hemelse liefde, klein en afhankelijk. Maar o zo sterk - kijk eens hoeveel mensen hij op de been brengt – en dan is hij nog maar net geboren!

Ga mee - naar Kerst! Amen

- YMCA Gospel Choir: John 3:16

ANTWOORD

- Gebeden, stil gebed, Onze Vader
- Inzameling van de gaven,
tijdens de collecte zingt het YMCA Gospel Choir (2 nrs): Born that we may have life & Joy to the world
- Slotlied: 'Ere zij God'
- Zegen, geen gezongen amen, antwoord op de zegen:
- YMCA Gospel Choir: Hark! The herald angels sing